

Financieel jaarverslag 2023 SER

Zoals vastgesteld door de Sociaal-Economische Raad
op 18 april 2024

INHOUDSOPGAVE

1.	BESTUURSVERSLAG	3
1.1	Inleiding	4
1.2	Samenvattende financiële beschouwing 2023	7
1.3	Risico's en onzekerheden	9
1.4	Vooruitblik 2024	10
1.5	Meerjarenoverzicht	12
2.	JAARREKENING 2023	13
2.1	Balans per 31 december 2023 (na bestemming saldo van baten en lasten)	14
2.2	Staat van baten en lasten over 2023	16
2.3	Kasstroomoverzicht over 2023	17
2.4	Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	18
2.5	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	21
2.6	Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	26
2.7	Toelichting onttrekking bestemmingsreserve medezeggenschap	36
2.8	Ter informatie: kosten ten behoeve van IMVO-convenanten	37
2.9	Gebeurtenissen na balansdatum	38
3.	OVERIGE GEGEVENS	39
3.1	Wettelijke bepaling omtrent de resultaatbestemming	40
3.2	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	40

1. BESTUURSVERSLAG

---

1. BESTUURSVERSLAG

1.1 Inleiding

De Sociaal-Economische Raad, gevestigd in Den Haag, is bij Wet op de SER ingesteld.

Missie

De raad wil als advies- en overlegorgaan van ondernemers, werknemers en kroonleden een bijdrage leveren aan de brede welvaart door te komen tot onderlinge consensus over nationale en internationale onderwerpen op sociaal-economisch terrein. De SER streeft hierbij naar kwaliteit en draagvlak: hoge deskundigheid in combinatie met breed gedragen overeenstemming en steun in de samenleving. Daarnaast biedt de SER een platform om sociaal-economische vraagstukken te bespreken. Kortom: Denkwerk voor Draagvlak door Dialoog.

Taken en activiteiten

Binnen het kader van de Wet op de SER wordt een aantal taken vervuld:

Advisering aan regering en parlement

De SER adviseert de regering en het parlement over de hoofdlijnen van het te voeren sociale en economische beleid en over belangrijke wetgeving op sociaal-economisch terrein. Adviezen van de SER hebben idealiter een tweeledige functie: zowel bijdragen aan een breed draagvlak voor het kabinetsbeleid als aan het maatschappelijk functioneren van het bedrijfsleven.

Bestuurlijke taken

De SER heeft een aantal medebewindstaken. Dat zijn taken bij de uitvoering van een aantal wetten die voor het bedrijfsleven belangrijk zijn, zoals de Wet op de ondernemingsraden en de Wet op de medische keuringen.

Zelfregulering

Hieronder worden begrepen alle taken en activiteiten die in hoofdzaak voortvloeien uit het bepaalde in artikel 2 van de Wet op de SER: "De Raad heeft (...) tot taak een het algemeen belang dienende werkzaamheid van het bedrijfsleven te bevorderen, alsmede het belang van het bedrijfsleven en de daartoe behorende personen te behartigen". Tot dit cluster worden onder andere gerekend de exploitatiesubsidies aan de Stichting van de Arbeid, de provinciale SER'en en de Raad voor de Jaarverslaggeving, het toezicht op de naleving van de SER-Fusiegedragsregels, het faciliteren van overleggroepen consumentenvoorwaarden, activiteiten als de uitgave van de Leidraad personeelsvertegenwoordiging en het Voorbeeldreglement ondernemingsraden, voorlichtingsmateriaal voor scholieren en studenten en de ontvangst van groepen binnenlandse en buitenlandse bezoekers.

Vanaf medio 2016 wordt de totstandkoming van IMVO-convenanten in diverse branches en sectoren gefaciliteerd, alsmede de borging dat de gemaakte afspraken uit de convenanten worden geïmplementeerd.

Activiteiten in het verslagjaar

De SER heeft zes adviezen en een verkenning (over Europa) uitgebracht. Ook zijn diverse handreikingen gepubliceerd. Er werden verschillende events georganiseerd, onder andere ter gelegenheid van Internationale Vrouwendag en Diversity Day. De SER ondersteunt ook diverse IMVO convenanten. De implementatie van het convenant Hernieuwbare Energie is in mei 2023 van start gegaan.

Hernieuwde doelstelling

Eind 2023 heeft de SER zijn doelstelling hernieuwd. Aanleiding voor het herzien van de doelstelling vormen de grote uitdagingen waarmee de samenleving te maken heeft op het gebied van klimaat, biodiversiteit, leefomgeving, digitalisering, sociale ongelijkheid en een laagproductieve economie.

De hernieuwde doelstelling van de SER is het bevorderen van brede welvaart waar samenleving, economie en milieu in balans zijn, hier en nu, later en elders. Dit doen we door in samenhang te werken aan het bevorderen van ondernemerschap en waardig werk, en het bevorderen van duurzame groei en een inclusieve samenleving met een evenwichtige inkomensverdeling.

Een inhoudelijk overzicht van de adviezen, bestuurlijke en andere activiteiten brengt de SER jaarlijks voor 1 april uit in een separaat jaarverslag dat in digitale vorm op de website van de SER wordt gepubliceerd.

Inkomsten en uitgaven van de raad

De middelen ter dekking van uitgaven van de Raad, voor zover die niet door andere inkomsten worden gedekt, komen ten laste van het Algemeen Werkloosheidsfonds, bedoeld in de Wet financiering sociale verzekeringen. De Raad stelt in de begroting het bedrag vast dat ten laste komt van het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf). De begroting wordt jaarlijks voor 15 november ter goedkeuring voorgelegd aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De uitgaven van de Raad beliepen over de afgelopen jaren gemiddeld ongeveer 22 miljoen euro per jaar, waarvan ongeveer 70% wordt gefinancierd uit het AWf en het overige uit andere inkomstenbronnen van de SER, zoals baten uit de verhuur van een deel van het SER-gebouw, dienstverlening aan derden (in hoofdzaak huurders), interest en overige baten. Tot de overige baten behoren in toenemende mate ook projectsubsidies, zoals verleend door de betrokken ministeries en andere partijen. In 2023 zijn baten opgenomen voor de volgende activiteiten

Verhuur kantoor- en vergaderruimte

De SER verhuurt kantoorruimte die niet voor de eigen activiteiten benodigd is aan Stab, SWOV en enkele kleinere huurders. Tevens wordt vergaderruimte verhuurd. Deze beide activiteiten kennen een doorlopend karakter en worden in de toekomst voortgezet. Wel heeft een van de grotere huurders (SWOV) de huur opgezegd per 30 september 2023. Dit deel van het pand is nog niet opnieuw verhuurd.

IMVO-convenanten

Sinds medio 2016 faciliteert de SER de totstandkoming van ongeveer tien convenanten voor internationaal MVO en ondersteunt de SER partijen bij de implementatie van de afspraken in de convenanten. Financiering vindt voor 80 procent plaats door het ministerie van Buitenlandse Zaken en het aan de convenanten deelnemende bedrijfsleven. 20 procent van de kosten worden door de SER gedragen. Het aantal convenanten dat zich nog in de implementatiefase bevindt is sterk afgenomen. De initiële looptijd van de afspraken met het ministerie van Buitenlandse Zaken is tot en met 2024. Er zijn gesprekken gaande met het ministerie van BuZa om de activiteiten op convenantsoverstijgend niveau ook na 2024 nog voort te zetten, eveneens met financiering door BuZa van 80% van de lasten.

Subsidie Diversiteit in Bedrijf

Voor de periode 2020-2023 is het project Diversiteit in Bedrijf dat is gestart bij de Stichting van de Arbeid, voortgezet bij de SER. De werkzaamheden waren er op gericht om te zorgen dat nog meer organisaties het Charter Diversiteit ondertekenen en diversiteit beter verankerd wordt bij de aangesloten organisaties. Voor 2024 zijn de afspraken met SZW voor aanvullende subsidie in een vergevorderd stadium; er zijn nog gesprekken gaande over de financiering vanaf 2025.

Subsidie Activiteiten Topvrouwen

De SER heeft in 2021 een nieuwe wettelijke taak gekregen inzake de monitoring van de ontwikkeling van het quotum vrouwen in de Top van het Nederlandse bedrijfsleven. Hiertoe worden tools en procedures ontwikkeld waarvoor de SER een subsidie van OCW ontvangt. Een deel van de personele lasten blijft voor rekening van de SER. De subsidie loopt nog tot en met eind 2025.

Secretariaatsvergoeding Ombudsman Pensioenen

De SER voert op gezamenlijk verzoek van de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars het secretariaat van de Ombudsman Pensioenen. De doorberekening van de personele kosten van de secretariaatsmedewerkers aan de Pensioenfederatie wordt hier verantwoord. Het secretariaat van de Ombudsman Pensioenen is met ingang van 1 januari 2024 ondergebracht bij het Geschilleninstituut Pensioenen (GIP), waardoor deze activiteit bij de SER eindigt per 31 december 2023. De betrokken beleidsmedewerkers zijn in dienst getreden bij het GIP.

Secretariaatsvergoeding Raad voor de Toekomst

Op verzoek van het ministerie van EZK voert de SER het secretariaat van de Raad voor de Toekomst. De hier verantwoorde vergoeding heeft betrekking op de tweede helft van 2022 en het jaar 2023. Met EZK vinden nog gesprekken plaats over voortzetting van de activiteiten vanaf 2024.

Secretariaatsvergoeding CKA

De SER ontvangt voor het voeren van het secretariaat van de Commissie Klachtenbehandeling Aanstellingskeuringen een financiering van het ministerie van SZW. Op basis van eerdere afspraken

eindigde deze financiering op 30 september 2020. In 2021 zijn hernieuwde afspraken gemaakt met het ministerie over de financiering; de SER ontvangt in de periode 2021 - 2024 opnieuw jaarlijks een vergoeding van 100.000 euro op lump-sum basis.

Omzet bedrijfsrestaurant

De omzet bedrijfsrestaurant omvat zowel de contante verkopen in het personeelsrestaurant als de aan derden gefactureerde catering welke samenhangt met verhuur van vergaderzalen in het vergadercomplex van de SER. Deze bate heeft een permanent karakter.

Dienstverlening Stichting van de Arbeid

Door de stafafdelingen en facilitaire afdelingen van het SER-secretariaat worden werkzaamheden verricht ten behoeve van het secretariaat van de Stichting van de Arbeid. De kosten hiervan worden op basis van afspraken tussen de besturen van de SER en de Stichting van de Arbeid doorbelast. Deze doorbelasting heeft een permanent karakter.

Transitiecommissie pensioenen

Op verzoek van de minister van Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen voert de SER vanaf de zomer 2023 tot uiterlijk 2026 het secretariaat van de Transitiecommissie pensioenen. Jaarlijks worden achteraf de kosten in rekening gebracht. De verantwoorde kosten omvatten hoofdzakelijk het ontwikkelen van het reglement, werkprocessen, het onderhoud van de website en het voorbereiden op casussen. In 2023 zijn nog geen casussen aan de commissie voorgelegd.

Diversiteitsdesks

Vanuit het secretariaat van Diversiteit in Bedrijf zijn diversiteitsdesks in Amsterdam (vanaf 2021) en Rotterdam (vanaf 2022) opgezet en bemensd. De kosten hiervan worden berekend aan de steden. Vanaf 1 januari 2024 wordt ook een desk opgezet in de gemeente Utrecht; de bemensing van de desk in Amsterdam eindigt per die datum. Het is nog onbekend of deze activiteiten ook na 2024 worden voortgezet.

Onderzoek diversiteit Universiteit Utrecht

Vanuit het secretariaat van Diversiteit in Bedrijf wordt vanaf medio 2020 een bijdrage geleverd aan een onderzoek rondom diversiteit door de Universiteit Utrecht dat wordt gefinancierd door de Goldschmeding Foundation. Dit project loopt nog tot medio 2024.

Betekenisvolle dialoog in internationale ketens

Met financiële steun van de Goldschmeding Foundation werkt het SER-secretariaat sinds april 2022 aan het project 'Betekenisvolle dialoog in internationale ketens'. Het project wordt in het voorjaar van 2024 afgerond. Met de Goldschmeding Foundation vinden gesprekken plaats over een vervolg van het project.

De lasten bestaan voor circa 68% uit personeelskosten. De feitelijke bezetting per eind 2023 was 146 FTE.

Bestuurssamenstelling

Het dagelijks bestuur van de SER bestaat uit vertegenwoordigers van de drie geledingen uit de raad, te weten werknemers, ondernemers en kroonleden.

De samenstelling op 31 december 2023 was als volgt:

Prof. dr. K. (Kim) Putters (voorzitter)

A. (Tuur) Elzinga (vice-voorzitter)

mr. I.D. (Ingrid) Thijssen (vice-voorzitter)

P.S. (Piet) Fortuin

prof. mr. dr. A. (Anna) Gerbrandy

drs. A.P.C.M. (Nic) van Holstein

drs. C.G. (Kitty) Jong

J. (Sjaak) van der Tak

prof. dr. R.J. (Romke) van der Veen

drs. F.W. (Focco) Vijselaar

prof.dr. B.J. (Bas) ter Weel

Algemeen secretaris: mr. J. (Jacqueline) Prins MA

1.2 Samenvattende financiële beschouwing 2023

Samenvatting staat van baten en lasten (x 1.000 euro)

rubriek	rekening 2023	begroting 2023	rekening 2022
1 Baten			
1. Bijdrage uit het AWf	17.600	17.600	18.800
2. Overige baten	5.638	4.848	5.843
Totaal baten	<u>23.238</u>	<u>22.448</u>	<u>24.643</u>
2 Lasten			
1. Raads- en commissiewerk	2.109	2.221	2.592
2. Personeelskosten	16.494	16.512	15.848
3. Huisvestingskosten	2.150	1.977	1.701
4. Bureaukosten	1.863	1.749	1.735
5. Subsidies	1.584	1.700	1.560
Totaal lasten	<u>24.200</u>	<u>24.159</u>	<u>23.436</u>
3 Saldo van baten en lasten	<u>(962)</u>	<u>(1.711)</u>	<u>1.207</u>
4 Bestemming saldo van baten en lasten			
1. Onttrekking aan bestemmingsreserve medezeggenschap	(15)	(30)	(244)
2. Onttrekking aan vermogen in gebouw	(633)	(660)	(639)
3. Toevoeging/ Onttrekking aan overig vermogen	(314)	(1.021)	2.090
	<u>(962)</u>	<u>(1.711)</u>	<u>1.207</u>

Voor 2023 was een negatief saldo begroot van 1,7 miljoen euro; het gerealiseerde saldo is uitgekomen op 1,0 miljoen euro. De baten lagen op een hoger niveau dan begroot, waardoor het resultaat gunstiger is uitgevallen.

Baten SER 2023

De inkomsten waren begroot op 22,4 miljoen euro. De gerealiseerde inkomsten voor 2023 komen uit op 23,2 miljoen euro.

	rekening 2023	begroting 2023	verschil	verschil als %
Bijdrage uit het AWf	17.600	17.600	0	0,0%
Overige baten	5.638	4.848	790	16,3%
totaal	<u>23.238</u>	<u>22.448</u>	<u>790</u>	<u>3,5%</u>

De belangrijkste verschillen kunnen als volgt worden toegelicht:

Overige baten (+ 790.000 euro; + 16,3%)

De baten uit verhuur van kantoorruimte vallen hoger uit dan begroot; de tarieven worden jaarlijks geïndexeerd op basis van het consumptenprijsindexcijfer. Dat lag op een veel hoger niveau dan in de begroting is aangenomen. Ook de doorberekende energie- en schoonmaakkosten lagen op een hoger niveau. Deze kosten vielen ook voor de SER hoger uit en worden één op één doorberekend aan de huurders.

Vanaf eind 2022 wordt interest vergoed op de schatkistrekening. Hiermee was geen rekening gehouden bij het opstellen van de begroting.

De SER voert vanaf de tweede helft van 2022 het secretariaat voor de Raad voor de Toekomst. Deze activiteiten worden gefinancierd door het ministerie van EZK. Ook hiermee is bij het opstellen van de begroting in de zomer van 2022 geen rekening gehouden.

De subsidie voor Topvrouwen valt hoger uit dan begroot, met name doordat in 2023 de inhaalslag is voortgezet die in 2022 is gestart; door vertraging in het wetgevingstraject is de ontwikkeling van een digitale tool voor de monitoring van het aantal vrouwen in de top van het Nederlandse bedrijfsleven pas gestart in 2022 in plaats van in 2021.

De teams van Diversiteit in Bedrijf en IMVO voeren verschillende onderzoeken uit met aanvullende financiering die niet was begroot. Deze activiteiten worden voor een deel uitgevoerd vanuit de bestaande capaciteit.

De subsidie ten behoeve van IMVO valt juist lager uit, met name doordat op sectoroverstijgend niveau minder kosten worden gemaakt waartegenover een lagere subsidie staat.

Tot slot was sprake van enkele detacheringen van medewerkers naar verschillende ministeries.

Lasten SER 2023

Voor 2023 is een bedrag van 24,2 miljoen euro aan lasten begroot. De realisatie is eveneens op 24,2 miljoen euro uitgekomen.

	rekening 2023	begroting 2023	verschil	verschil als %
Raads- en commissiewerk	2.109	2.221	(112)	-5,0%
Personeelskosten	16.494	16.512	(18)	-0,1%
Huisvestingskosten	2.150	1.977	173	8,8%
Bureaunkosten	1.863	1.749	114	6,5%
Subsidies	1.584	1.700	(116)	-6,8%
totaal	24.200	24.159	41	0,2%

De belangrijkste verschillen kunnen als volgt worden toegelicht:

Raads- en commissiewerk (- 112.000 euro; - 5,0%)

Binnen de rubriek Raads- en commissiewerk zijn enkele verschuivingen in de kosten te zien; het aantal raads- en commissievergaderingen lag op een hoger niveau en er waren gemiddeld iets meer deelnemers per vergadering waardoor meer vergadervergoedingen zijn betaald. Hier tegenover staat dat de uitgaven aan communicatie juist lager liggen, doordat minder bijeenkomsten zijn georganiseerd, met name voor Leven Lang Ontwikkelen.

Huisvestingskosten (+ 173.000; +8,8%)

De kosten voor elektriciteit en stadsverwarming komen fors hoger uit dan begroot. Als gevolg van de energiecrisis zijn de tarieven hiervoor flink gestegen. Het verbruik van energie ligt wel op een iets lager niveau dan begroot. In deze rubriek zijn ook kosten opgenomen voor de advisering over de toekomstige huisvesting van de SER. De kosten vallen hoger uit dan begroot omdat er meer scenario's worden doorgerekend dan aanvankelijk is bedacht.

Bureaunkosten (+ 114.000 euro; + 6,5%)

De leverancier van ICT-werkplekken heeft een grotere tariefstijging doorgevoerd dan waar in de begroting mee is gerekend als gevolg van de toegenomen inflatie.

Subsidies (-116.000; -6,8%)

Met name de subsidie aan de Stichting voor de Jaarverslaggeving valt lager uit dan begroot. Door enerzijds lagere uitbetaalde vacatiegelden en anderzijds hogere auteursrechtvergoedingen op de 'Richtlijnen voor de jaarverslaggeving' dan verwacht blijft de gevraagde subsidie door de Stichting achter bij de begroting.

Solvabiliteit en liquiditeit

De solvabiliteit geeft de verhouding weer tussen het totale eigen vermogen (inclusief voorzieningen) en het balanstotaal en geeft daarmee informatie over de kredietwaardigheid van een organisatie. Per 31 december 2023 bedraagt de solvabiliteitsratio 65%. Een ratio van meer dan 25% wordt als financieel gezond beschouwd; de SER voldoet hier ruimschoots aan.

Met de liquiditeit wordt inzicht gegeven in de mate waarin een organisatie aan de kortlopende verplichtingen kan voldoen. Het gaat hierbij om de verhouding tussen de vorderingen op korte termijn en de liquide middelen enerzijds en de schulden op korte termijn anderzijds. Deze ratio bedraagt per 31 december 2023 1,84. Dit is ruim boven de norm van 1,5 die algemeen als gezond wordt beschouwd.

Overig eigen vermogen

Het overig eigen vermogen staat volledig ter vrije beschikking en is met name bedoeld om fluctuaties in de resultaten op te vangen. Er kunnen zich immers altijd omstandigheden voordoen die leiden tot uitgaven die niet waren te voorzien in de begroting, waardoor overschrijdingen van de begrote lasten plaatsvinden en dus een beroep wordt gedaan op het beschikbare vermogen. In zijn vergadering van maart 2021 heeft het DB de norm voor het overig eigen vermogen vastgesteld op circa 10% van de jaarlasten. Per 31 december 2023 bedraagt het overig eigen vermogen 3,7 miljoen euro. Dit is hoger dan begroot vanwege het hogere saldo van baten en lasten over 2023. Het overig eigen vermogen bedraagt daarmee circa 15% van de begrote jaarlasten voor 2024 en ligt daarmee boven de norm. Voor 2024 is opnieuw een exploitatietekort begroot zodat het eigen vermogen weer daalt.

Kasstroom en financieringsbehoefte

De (kern)activiteiten van de SER zijn in hoge mate evenredig over het jaar verdeeld; alleen in de zomermaanden wordt wat minder vergaderd en liggen de activiteiten op een iets lager niveau vanwege de zomervakanties. Hierdoor is de financieringsbehoefte eveneens in hoge mate rechtevenredig over het jaar verdeeld. De financiering vanuit het AWF voor de kerntaken van de SER wordt in gelijke maandelijkse termijnen door het UWV aan de SER betaald, waardoor deze goed aansluit op de financieringsbehoefte. Voor veel van de overige activiteiten die de SER ontplooid geldt dat financiering à tempo plaatsvindt. Verhuur wordt per kwartaal vooruit gefactureerd en voor activiteiten met financiering door derden wordt vaak gewerkt met bevoorschotting en afrekening na afronding van de activiteit.

Hierdoor is de SER op elk moment van het jaar verzekerd van voldoende financiële middelen. In 2023 hebben zich geen bijzonderheden op dit vlak voorgedaan.

1.3 Risico's en onzekerheden

Algemeen

Op grond van de wet op de SER is het Dagelijks Bestuur belast met het beheer van de middelen. Om dit beheer nader te regelen heeft het bestuur een comptabiliteitsbesluit opgesteld; hiervan afgeleid is er een Uitvoeringsbesluit Comptabiliteit, waarin de (financiële) bevoegd- en verantwoordelijkheden van functionarissen nader zijn geregeld. Beide besluiten gezamenlijk vormen de basis voor de Administratieve Organisatie die periodiek op accurate werking wordt getoetst, onder andere door toepassing van Verbijzonderde Interne Controle. Op deze wijze wordt gewaarborgd dat geen middelen op onrechtmatige wijze aan de organisatie worden onttrokken en dat het beheer van de middelen zorgvuldig plaatsvindt.

Bedrijfsrisico's

De SER voert diverse werkzaamheden uit. De financiering van de werkzaamheden op grond van de Wet op de SER vindt plaats via de AWF. Daarnaast worden (tijdelijke) werkzaamheden extern gefinancierd. Bij het wegvallen van de financiering kan dat consequenties hebben voor de omvang van de formatie. Voor de inkomsten uit verhuur van kantoorruimte en vergaderzalen en de catering geldt dat er fluctuaties kunnen zijn in de inkomsten door opzeggen huurovereenkomsten of door verminderde vraag naar kantoorruimte of vergadercapaciteit.

Het aantrekken en behouden van gekwalificeerde medewerkers is van groot belang om de werkzaamheden van de SER op een kwalitatief hoog niveau uit te voeren. In een krappe arbeidsmarkt is dat niet eenvoudig. Door het voeren van goed strategisch personeelsbeleid en het bieden van een aantrekkelijk werkklimaat speelt de SER hierop in.

De SER heeft een voorbeeldfunctie en wil daarom voldoen aan alle wettelijke vereisten (Aanbestedingswet, AVG, arbeidswetgeving.) Daarnaast treft de SER maatregelen om informatiebeveiligingsrisico's (cybersecurity, ICT-omgeving) af te dekken.

Fraude en integriteitsrisico's

Er is bij de SER aandacht voor de beheersing van risico's op het gebied van fraude en integriteit. Het beheersen van deze risico's wordt primair gerealiseerd door een bedrijfscultuur waarin integriteit vanzelfsprekend is. Daarnaast is de opzet van de interne beheersingsorganisatie erop gericht om de kans op fraude zoveel mogelijk te reduceren.

Er is een frauderisicoanalyse uitgevoerd en geaccordeerd door het dagelijks bestuur. De belangrijkste aandachtsgebieden in deze analyse zijn inkoop en aanbestedingen, betaalverkeer, alsmede personele mutaties, salarisbetalingen en afdracht van loonheffingen en premies. Jaarlijks wordt de analyse getoetst op actualiteit.

De SER is een overheidswerkgever waardoor alle werknemers van de SER ambtenaar zijn en de ambtseed afleggen. Er is een geformaliseerd intern integriteits- en privacybeleid.

Informatiebeveiligingsrisico

Het informatiebeveiligingsrisico betreft het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continue of onvoldoende beveiligd zijn. Er zijn technische en beheersmatige maatregelen getroffen om deze risico's te beperken. Deze betreffen onder andere de logische toegangsbeveiliging en autorisatiebevoegdheden voor programma's en bestanden. Vanaf juli 2016 maakt de SER gebruik van een externe provider en zijn de data van eigen lokale servers overgegaan naar servercapaciteit in een datacentrum. Zowel de provider als het datacenter zijn ISO 27002 gecertificeerd op het gebied van beveiliging. De back-up is opgeslagen in een ander datacenter waarop dezelfde voorwaarden van toepassing zijn als het datacenter waar de originele data wordt opgeslagen. Er is voorzien in een disaster recovery procedure.

Om te voorkomen dat de informatievoorziening kan worden platgelegd, wordt gewerkt met private verbindingen tussen de datacenters en de kantoorlocatie van de SER. De huidige tijd vergt een hoge mate van security. Daartoe is een beleids- en actieplan geschreven waarvan de uitvoering voortdurend middels de PDCA cyclus onderhanden werk is. De transitie is gemaakt naar het gebruik van Laptop en een deel van de publieke Microsoft cloud. Eveneens hebben alle medewerkers een beheerde mobiele telefoon in bruikleen van de SER. Deze transitie is gepaard gegaan met de inrichting/toevoeging van additionele security maatregelen zoals Mobile Device Management, second factor authenticatie en conditional access. Ook voor de laptops geldt dat ze inmiddels door endpoint manager beheert worden en zijn geupgrade naar Windows 11. Updates, patches en security beleid is toegepast en gereguleerd.

Per 1 januari 2022 is er voor een vastgesteld aantal uren per week een security officer aan de SER gelieerd. Bij aanschaf van nieuwe applicaties worden er door hem checks op het gebied van security verricht. Hij heeft eind 2023 een formeel informatiebeveiligingsplan opgeleverd. Dit ligt momenteel ter goedkeuring bij de directie van de SER.

Voldoen aan wet- en regelgeving

Als publiekrechtelijk orgaan is de SER onderworpen aan de Wet Normering Topinkomens (WNT) en de Aanbestedingswet. Overtreding van deze wetten zou tot imago- of reputatieschade kunnen leiden.

- *WNT*
Jaarlijks wordt getoetst of de bezoldiging van de voorzitter alsmede die van de leden van het directieteam passen binnen de gestelde normen van de WNT. In 2023 is dat het geval, net als in voorgaande jaren.
- *Aanbestedingswet*
Bij het opstellen van het Uitvoeringsbesluit Comptabiliteit is rekening gehouden met de verplichtingen welke de Aanbestedingswet stelt ten aanzien van inkoopprocedures en drempelbedragen.

1.4 Vooruitblik 2024

Jaarlijks stelt de SER een begroting op voor het komende begrotingsjaar. In de Wet op de SER is bepaald dat deze vóór 15 november ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de minister van SZW. De goedkeuring van de begroting 2024 is op 14 december 2023 ontvangen.

Het eigen vermogen per eind 2023 ligt boven de norm van circa 10% van de jaarlasten. Dit werd reeds voorzien ten tijde van het opstellen van de begroting 2024. Hierdoor is de bijdrage uit het AWF in 2024 lager vastgesteld dan op grond van een sluitende exploitatie (circa 20 miljoen euro) nodig zou zijn.

Naast de bijdrage uit het AWF ad. 18,8 miljoen euro komt 3,8 miljoen euro financiering uit overige activiteiten en wordt voor 1,7 miljoen euro een beroep gedaan op het vermogen van de SER.

De begrote activiteiten voor 2024 liggen in de lijn van de activiteiten die in 2023 zijn ondernomen. De benodigde personeelsformatie is begroot op 148 FTE.

In 2024 wordt een nieuwe applicatie ontwikkeld voor de uitbetaling van de vergadervergoedingen en wordt een CRM-systeem gebouwd. Overige geplande investeringen hebben betrekking op regulier groot onderhoud en periodieke vervanging van een deel van het vergadermeubilair.

De beknopte begroting voor 2024 luidt als volgt (x 1.000 euro):

1 Baten	
1. Bijdrage uit het AWf	18.800
2. Overige baten	3.796
Totaal baten	<u>22.596</u>
2 Lasten	
1. Raads- en commissiewerk	2.025
2. Personeelskosten	16.539
3. Huisvestingskosten	2.007
4. Bureaukosten	2.000
5. Subsidies	1.755
Totaal lasten	<u>24.326</u>
3 Saldo van baten en lasten	<u>(1.730)</u>
4 Bestemming saldo van baten en lasten	
Onttrekking aan vermogen in gebouw	(586)
Onttrekking aan overig vermogen	(1.144)
	<u>(1.730)</u>

1.5 Meerjarenoverzicht

Het meerjarenoverzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de belangrijkste financiële parameters over de afgelopen jaren en biedt tevens een vooruitblik op het komende jaar. Daarnaast is een meerjarenoverzicht behulpzaam bij het in beeld brengen van de kosten en financiering van eenmalige omvangrijke projecten en de invloed daarvan op de desbetreffende balansposten, alsmede op de ontwikkeling van het eigen vermogen.

	Meerjarenoverzicht staat van baten en lasten				
	bijdrage	overige	totaal		
	uit AWF	baten	baten	lasten	resultaat
2020	14.000.000	5.251.000	19.251.000	21.516.000	(2.265.000)
2021	15.400.000	5.843.000	21.243.000	23.436.000	(2.193.000)
2022	18.800.000	5.843.000	24.643.000	23.436.000	1.207.000
2023	17.600.000	5.638.000	23.238.000	24.201.000	(963.000)
2024 begroting	18.800.000	3.796.000	22.596.000	24.326.000	(1.730.000)

	Meerjarenoverzicht resultaatbestemming				totaal
	mutatie	onttrekking	dotatie/		
	vermogen	bestemmings-	onttrekking		
	in gebouw	reserve mede-	overig		
		zeggenschap	vermogen		
2020	(686.000)	(249.000)	(1.330.000)	(2.265.000)	
2021	(663.000)	(242.000)	(409.000)	(1.314.000)	
2022	(639.000)	(244.000)	2.091.000	1.208.000	
2023	(633.000)	(15.000)	(315.000)	(963.000)	
2024 begroting	(586.000)	0	(1.144.000)	(1.730.000)	

	Meerjarenoverzicht verloop vermogenscomponenten			
	saldo	saldo	saldo	saldo
	vermogen	bestemmings-	overig	totaal
	in gebouw ¹	reserve mede-	vermogen ¹	vermogen
		zeggenschap		
2020	4.859.000	501.000	3.134.000	8.494.000
2021	4.847.000	259.000	2.074.000	7.180.000
2022	4.287.000	15.000	4.086.000	8.388.000
2023	3.684.000	0	3.741.000	7.425.000
2024 begroting	3.198.000	0	2.497.000	5.695.000

¹ In deze vermogenscomponenten worden naast afschrijvingskosten ook de investeringen in het gebouw verwerkt.

2. JAARREKENING 2023

2.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (NA BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN)

ACTIVA

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA (1)		
Software	37.846	81.741
MATERIËLE VASTE ACTIVA (2)		
Grond	718.743	718.743
Gebouwen	2.963.569	3.567.971
Inventaris	480.133	556.235
	<u>4.162.445</u>	<u>4.842.949</u>
VLOTTENDE ACTIVA (3)		
Vorderingen en overlopende activa	1.918.332	1.274.584
GELDMIDDELEN (4)		
Liquide middelen	5.756.428	6.740.805
	<u><u>11.875.051</u></u>	<u><u>12.940.079</u></u>

PASSIVA

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
VERMOGEN (5)		
Vermogen SER	7.425.082	8.387.764
VOORZIENINGEN (6)		
Voorziening Sociaal Plan SER	185.444	257.540
Voorziening afwikkeling Stichting FVP	21.116	35.122
Voorziening Voortzettingsrecht pensioenopbouw	63.441	72.055
	<u>270.001</u>	<u>364.717</u>
OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA (7)		
Crediteuren	717.634	780.307
Overige schulden en overlopende passiva	3.462.334	3.407.291
	<u>4.179.968</u>	<u>4.187.598</u>
	<u><u>11.875.051</u></u>	<u><u>12.940.079</u></u>

2.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

rubriek		rekening 2023	begroting 2023	rekening 2022
1 Baten				
1. Bijdrage uit AWf	(8)	17.600.000	17.600.000	18.800.000
2. Overige baten	(9)	5.638.024	4.848.000	5.843.045
Totaal baten		<u>23.238.024</u>	<u>22.448.000</u>	<u>24.643.045</u>
2 Lasten				
1. Raads- en commissiewerk	(10)	2.109.251	2.221.000	2.590.541
2. Personeelskosten	(11)	16.493.519	16.512.000	15.848.116
3. Huisvestingskosten	(12)	2.150.226	1.977.000	1.700.586
4. Bureaukosten	(13)	1.863.921	1.749.000	1.736.900
5. Subsidies	(14)	1.583.789	1.700.000	1.559.638
Totaal lasten		<u>24.200.706</u>	<u>24.159.000</u>	<u>23.435.781</u>
3 Saldo van baten en lasten		<u>(962.682)</u>	<u>(1.711.000)</u>	<u>1.207.264</u>
4 Bestemming saldo van baten en lasten				
1. Onttrekking aan bestemmingsreserve medezeggenschap		(14.863)	(30.000)	(244.222)
2. Onttrekking aan vermogen in gebouw		(633.302)	(660.000)	(639.310)
3. Toevoeging/ (onttrekking) aan overig vermogen		(314.517)	(1.021.000)	2.090.796
		<u>(962.682)</u>	<u>(1.711.000)</u>	<u>1.207.264</u>

2.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
1. Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo van baten en lasten	(962.682)	1.207.264
Aanpassing voor		
- Afschrijvingen	856.496	875.579
- Mutatie voorzieningen	(94.716)	(128.883)
	<u>761.780</u>	<u>746.696</u>
Veranderingen in werkkapitaal		
- Vorderingen	(643.748)	(34.108)
- Kortlopende schulden	(7.630)	(55.247)
	<u>(651.378)</u>	<u>(89.355)</u>
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	<u>(852.280)</u>	<u>1.864.605</u>
2. Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
- Investerings in (im)materiële vaste activa	(132.097)	(261.147)
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	<u>(132.097)</u>	<u>(261.147)</u>
Mutatie geldmiddelen	<u>(984.377)</u>	<u>1.603.458</u>
Verloop van de geldmiddelen:		
Saldo 1 januari	6.740.805	5.137.347
Mutatie geldmiddelen	(984.377)	1.603.458
Saldo op 31 december	<u>5.756.428</u>	<u>6.740.805</u>

Het kasstroomoverzicht is opgesteld via de indirecte methode. Voor de herleiding van de mutatie in de liquide middelen wordt het resultaat aangepast voor posten van de staat van baten en lasten en balansmutaties die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in boekjaar 2023.

In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt naar kasstromen uit operationele- en investeringsactiviteiten. De operationele kasstroom hangt samen met de operationele activiteiten van de SER en de rechtstreeks daaraan gerelateerde veranderingen in het werkkapitaal. Investerings en desinvesterings in vaste activa worden opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten.

2.4 GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

2.4.1 Algemeen

Activiteiten

De Sociaal-Economische Raad, gevestigd op de Bezuidenhoutseweg 60 in Den Haag, is ingesteld bij wet; Tot en met 2014 op grond van de Wet op de bedrijfsorganisatie (Wbo), met ingang van 2015 heet deze wet de Wet op de Sociaal-Economische Raad. Binnen het kader van de Wet op de SER wordt een aantal taken vervuld:

- Advisering aan regering en parlement;
- Bestuurlijke taken;
- Bevordering goed functioneren bedrijfsleven, waarbij gestimuleerd wordt om altijd het algemeen belang in het oog te houden (zelfregulering).

De SER is als publiekrechtelijk orgaan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder inschrijfnummer 27363950.

Verbonden partijen

De Stichting van de Arbeid en de Landelijke Cliëntenraad worden aangemerkt als verbonden partij omdat de medewerkers van deze organisaties formeel in dienst zijn van de SER. De dienstverlening aan deze verbonden partijen vindt plaats op basis van kostprijs.

2.4.2 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld conform Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 640).

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het saldo van baten en lasten vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Reikwijdte rechtmatigheid

De middelen zoals verantwoord in dit Financieel Jaarverslag zijn rechtmatig verkregen en besteed, in overeenstemming met de volgende wet- en regelgeving:

Wet- en regelgeving Extern:

- Wet op de SER;
- Algemene Wet Bestuursrecht;
- Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' van de Raad voor de Jaarverslaggeving;
- Cao SER;
- Aanbestedingswet 2012;
- Wet Normering Topinkomens.

Regelgeving Intern:

- Comptabiliteitsbesluit SER;
- Uitvoeringsbesluit comptabiliteit SER;
- Subsidiebesluit SER;
- Verordening vergoedingen aan leden van de raad, het dagelijks bestuur en de commissies;
- Besluit tot vaststelling van de hoogte van vergoedingen aan leden van de raad, het dagelijks bestuur en de commissies;
- Verordening vergoeding voorzitter SER 2012.

Continuïteit van de activiteiten

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. De SER kan bij wet voorzien in zijn eigen middelen. De instemming met de begroting 2024 is in december 2023 van de minister van SZW ontvangen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het DB zich over verschillende zaken een oordeel vormt en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Schattingswijzigingen

In het boekjaar 2023 hebben zich geen schattingswijzigingen voorgedaan.

Stelselwijzigingen

In het boekjaar 2023 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden), als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva'. De Sociaal-Economische Raad kent geen afgeleide financiële instrumenten.

Valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, de functionele valuta van de SER.

2.4.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting op de balans is gespecificeerd. De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld. Bijzondere waardeverminderingen hebben gedurende 2023 niet plaatsgevonden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Op de grond wordt niet afgeschreven. Jaarlijks wordt beoordeeld of er sprake is van bijzondere waardeverminderingen. Indien dit aan de orde is wordt een verlies uit hoofde van bijzondere waardevermindering direct in de staat van baten en lasten verwerkt. Bijzondere waardeverminderingen hebben gedurende 2023 niet plaatsgevonden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs benaderen de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de Sociaal-Economische Raad bevat de volgende componenten:

- Bestemmingsreserve gebouw
Het gebouw van de SER is gefinancierd met eigen vermogen. Het bestuur heeft hiervoor een bestemmingsreserve gevormd. De reserve wordt verhoogd indien investeringen in het gebouw hebben plaatsgevonden. De jaarlijkse afschrijvingslasten worden middels de resultaatbestemming ten laste van deze vermogenscomponent gebracht.

- Bestemmingsreserve medezeggenschap
De bestemmingsreserve medezeggenschap betreft dat deel van het vermogen dat niet is besteed aan de subsidiëring van het GBIO, een taak die de SER tot en met 2012 uitvoerde op basis van de Wet op de ondernemingsraden. Op verzoek van de minister van SZW is hiervoor een bestemmingsreserve gevormd die wordt aangewend om de kosten te financieren welke samenhangen met de taken die de SER is gaan uitvoeren naar aanleiding van de wijzigingen in de Wet op de ondernemingsraden.
- Overig vermogen
De cumulatieve exploitatieoverschotten en -tekorten vormen het overig vermogen van de SER. Dit deel van het vermogen staat ter vrije beschikking.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen.

- Voorziening Sociaal Plan SER
De voorziening voor Sociaal Plan is gevormd met het oog op het wegvallen van enkele taken bij de SER. In 2012 is met de vakbeweging een sociaal plan overeengekomen. De uitkeringen uit hoofde van het Sociaal Plan worden ten laste van de voorziening gebracht.
- Voorziening afwikkeling Stichting FVP
In 2016 is de Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering (FVP) opgeheven. Een deel (200.000 euro) van het liquidatiesaldo is toegekend aan de SER, onder de gelijktijdige afspraak dat de SER in de periode tot eind 2021 voor dit bedrag onderzoek en projecten op het terrein van aanvullende pensioenen zal doen.
Ultimo 2023 zijn nog activiteiten onderhanden die begin 2024 zullen worden afgerond. De voorziening zal daarna zijn uitgeput.
- Voorziening voortzettingsrecht pensioenopbouw
Op grond van de PSB-vroegpensioenregeling hadden deelnemers onder bepaalde voorwaarden recht op voortgezette opbouw van ouderdoms- en nabestaandenpensioen tijdens de vroegpensioenperiode. Bij ABP kunnen deelnemers niet tegelijkertijd een (vervroegde) pensioenuitkering ontvangen en pensioen opbouwen. Op grond van cao-afspraken worden stortingen gedaan in de individuele ABP ExtraPensioenregeling indien aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. De kosten hiervoor komen ten laste van deze voorziening.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Opgenomen schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.4.4 Grondslagen voor bepaling van het saldo van baten en lasten

Algemeen

Het saldo van baten en lasten wordt bepaald als het verschil tussen het totaal van de baten en het totaal van de lasten. De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Voorzienbare verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen. Subsidiebatens worden verantwoord indien aan de verplichtingen en voorwaarden van de subsidieverstrekker wordt voldaan. De subsidiebatens worden opgenomen in hetzelfde jaar als waarin de subsidiabele kosten zijn verantwoord. Subsidiebatens bestaan uit de feitelijk gerealiseerde subsidiabele lasten, eventueel inclusief een opslag voor indirecte kosten ingeval van personele inzet.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

2.5 TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

ACTIVA

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA (1)

Software

Boekwaarde op 1 januari 2023	81.741
Bij: Investering reserveringssysteem werkplekken SER-kantoor	17.545
Af: Afschrijvingen	(61.440)
Boekwaarde op 31 december 2023	<u>37.846</u>
Afschrijvingstermijn in jaren	3-5
Aanschafwaarde	789.401
Cumulatieve afschrijvingen	(751.555)
Boekwaarde 31 december 2023	<u>37.846</u>

MATERIËLE VASTE ACTIVA (2)

Gebouwen

	Gebouw Bezuiden- houtseweg 60	Gebouw Bezuiden- houtseweg 62	Renovatie en ver- bouwingen	Totaal
Boekwaarde 1 januari 2023	0	806.509	2.761.462	3.567.971
Bij: Investerings	0	0	28.900	28.900
Af: Afschrijvingen	0	(161.292)	(472.010)	(633.302)
Boekwaarde 31 december 2023	<u>0</u>	<u>645.217</u>	<u>2.318.352</u>	<u>2.963.569</u>
Afschrijvingstermijn in jaren		40	3-20	
Aanschafwaarde	6.587.157	6.451.741	8.077.091	21.115.989
Cumulatieve afschrijvingen	(6.587.157)	(5.806.524)	(5.758.739)	(18.152.420)
Boekwaarde 31 december 2023	<u>0</u>	<u>645.217</u>	<u>2.318.352</u>	<u>2.963.569</u>

De investeringen laten zich als volgt specificeren:

- Aanpassen aanloopzone entree	17.229
- Vervanging verlichting kantoren	11.671
Totaal	<u>28.900</u>

De marktwaarde van de panden (inclusief grond) is per 30 juni 2007 getaxeerd op 16,6 miljoen euro. Nadien heeft geen hernieuwde taxatie van de marktwaarde plaatsgevonden.

Inventaris

	<u>Meubilair/ Stoffering</u>	<u>Machines/ Installaties</u>	<u>Auto- matisering</u>	<u>Totaal</u>
Boekwaarde 1 januari 2023	280.254	272.143	3.838	556.235
Bij: Investerings	61.898	22.576	1.178	85.652
Af: Afschrijvingen	(70.310)	(89.914)	(1.530)	(161.754)
Boekwaarde 31 december 2023	<u>271.842</u>	<u>204.805</u>	<u>3.486</u>	<u>480.133</u>
Afschrijvingstermijn in jaren	5-10	5-10	3-5	
	<u>Meubilair/ Stoffering</u>	<u>Machines/ Installaties</u>	<u>Auto- matisering</u>	<u>Totaal</u>
Cumulatieve aanschafwaarde	1.742.371	967.135	97.045	2.806.551
Cumulatieve afschrijvingen	(1.470.529)	(762.330)	(93.559)	(2.326.418)
Boekwaarde 31 december 2023	<u>271.842</u>	<u>204.805</u>	<u>3.486</u>	<u>480.133</u>
De investeringen laten zich als volgt specificeren:				
	<u>Meubilair/ Stoffering</u>	<u>Machines/ Installaties</u>	<u>Auto- matisering</u>	
Meubilair vergaderzalen	14.131			
Kantoormeubilair	47.767			
Mobiele telefoons		12.805		
Vergaderinstallaties		9.771		
Ipads			1.178	
Totaal	<u>61.898</u>	<u>22.576</u>	<u>1.178</u>	

VLOTTENDE ACTIVA (3)

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa hebben betrekking op:

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Nog te ontvangen subsidies	581.583	453.783
Rekening courant Stichting van de Arbeid	376.536	289.519
Vooruitbetaalde contracten en abonnementen	207.383	175.663
Leningen en vorderingen personeel	5.170	7.436
Vooruitbetaald op investeringen	53.482	1.308
Overige vorderingen en overlopende activa	694.178	346.875
	<u>1.918.332</u>	<u>1.274.584</u>

Alle opgenomen vorderingen hebben een looptijd van minder dan een jaar.

GELDMIDDELEN (4)

Liquide middelen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Saldo rekening-courant Staat der Nederlanden	5.756.390	6.740.717
Kas	38	88
	<u>5.756.428</u>	<u>6.740.805</u>

Het saldo in rekening-courant met de Staat der Nederlanden is dagelijks opvraagbaar en staat ter vrije beschikking tot een maximum van 900.000 euro per dag.

PASSIVA

VERMOGEN (5)

Vermogen SER

De vermogensbestanddelen van de SER vertonen over 2022 en 2023 de volgende ontwikkeling:

	Bestemmings- reserve gebouw	Bestemmings- reserve medezeggen- schap	Overig vermogen	Totaal vermogen
1 januari 2022	4.847.164	259.085	2.074.251	7.180.500
Investing in gebouw	78.860	-	(78.860)	0
Bestemming saldo van baten en lasten 2022	(639.310)	(244.222)	2.090.796	1.207.264
31 december 2022	<u>4.286.714</u>	<u>14.863</u>	<u>4.086.187</u>	<u>8.387.764</u>
1 januari 2023	4.286.714	14.863	4.086.187	8.387.764
Investing in gebouw	28.900	-	(28.900)	0
Bestemming saldo van baten en lasten 2023	(633.302)	(14.863)	(314.517)	(962.682)
31 december 2023	<u>3.682.312</u>	<u>0</u>	<u>3.742.770</u>	<u>7.425.082</u>

De bestemmingsreserve gebouw is gelijk aan de bedragen welke onder de post grond en gebouwen zijn opgenomen. Deze post brengt tot uitdrukking dat het gebouw van de SER (alsmede de renovatie en verbouwingen) met eigen vermogen is gefinancierd. De jaarlijkse afschrijvingskosten op de gebouwen worden ten laste van deze vermogenscomponent gebracht, investeringen in het gebouw worden aan deze vermogenscomponent toegevoegd.

De bestemmingsreserve medezeggenschap betreft dat deel van het vermogen dat niet is besteed aan de subsidiëring van het GBIO, een taak die de SER tot en met 2012 uitvoerde op basis van de Wet op de ondernemingsraden. Met instemming van de minister van SZW wordt dit vermogen aangewend om de kosten te financieren welke samenhangen met de taken die de SER is gaan uitvoeren naar aanleiding van de wijzigingen in de Wet op de ondernemingsraden. De middelen worden zodoende benut voor hetzelfde doel als dat waarvoor ze zijn geïnd. Voor een specificatie van de onttrekking ad. 14.863 euro en een toelichting daarop wordt verwezen naar bladzijde 35 van dit financieel jaarverslag.

Bestemming saldo van baten en lasten 2023

Het negatieve exploitatiesaldo van 962.682 euro wordt als volgt verwerkt:

- 633.302 euro (gelijk aan het afschrijvingsbedrag op het gebouw) wordt onttrokken aan het vermogen vastgelegd in gebouwen;
- 14.863 euro wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve medezeggenschap;
- 314.517 euro (het resterend saldo) wordt onttrokken aan het overig vermogen.

Bestemming saldo van baten en lasten 2022 en vaststelling jaarrekening 2022

Het saldo van de baten en lasten 2022 is bestemd zoals in de jaarrekening 2022 is voorgesteld. Het dagelijks bestuur heeft de concept jaarrekening 2022 in zijn vergadering van 16 maart 2023 definitief opgesteld en vervolgens aangeboden aan de raad. De raad heeft de jaarrekening 2022 schriftelijk vastgesteld op 20 april 2023. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft op 9 oktober 2023 ingestemd met de jaarrekening 2022.

VOORZIENINGEN (6)

Voorziening Sociaal Plan SER

Sociaal Plan

Met het oog op het wegvallen van enkele taken bij de SER is in 2012 met de vakbeweging een Sociaal Plan overeengekomen.

In de afgelopen jaren zijn op grond van dit Sociaal Plan dotaties gedaan aan de voorziening. Deze dotaties hingen samen met het vervallen van de toezichthoudende taken op de product- en bedrijfsschappen, het vervallen van de wettelijke taak rond de WOR-heffingen alsmede de teruggang in taken bij de huisdrukkerij en de postafdeling vanwege verdergaande digitalisering. Op de genoemde ontwikkelingen is steeds zoveel mogelijk geanticipeerd, en kon de teruggang in taken grotendeels worden opgevangen met natuurlijk verloop. In enkele gevallen is sprake van begeleiding van-werk-naar-werk en wordt een beroep op het Sociaal Plan gedaan; met name ter suppletie van loonverschillen bij het aanvaarden van een andere baan.

Bij de bepaling van de hoogte van de voorziening wordt gebruik gemaakt van schattingen voor

- toekomstige ontwikkelingen ten aanzien van salarisniveaus en premiepercentages voor sociale lasten en pensioenen.
- de kans dat betrokkenen in dezelfde mate gebruik blijven maken van de voorziening.

Het verloop van de voorziening in 2023 is als volgt:

Saldo op 1 januari 2023	257.540
Af: suppleties (inclusief werkgeverslasten)	(72.096)
Saldo op 31 december 2023	<u>185.444</u>

Voorziening afwikkeling Stichting FVP

In 2016 is de Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering (FVP) opgeheven. Een deel (200.000 euro) van het liquidatiesaldo is toegekend aan de SER, onder de gelijktijdige afspraak dat de SER in de periode tot eind 2021 voor dit bedrag onderzoek en projecten op het terrein van aanvullende pensioenen zal doen en over de besteding van de middelen in zijn jaarrekeningen in de tussenliggende periode verantwoording zal afleggen. Deze afspraken zijn vastgelegd in een fundingovereenkomst tussen FVP en SER.

Hiertoe heeft de SER een voorziening gevormd ter hoogte van het van FVP ontvangen bedrag.

Het per begin 2023 nog resterende FVP-budget wordt besteed aan activiteiten gericht op onderzoek en projecten die bedoeld zijn om de witte vlek pensioenen te verkleinen. In 2023 is er een analyse gemaakt van de meldingen van werknemers en werkgevers op geenpensioen.nl, is er een animatie en vertaling gemaakt van het stappenplan voor werkgevers en is er een stappenplan voor werknemers gemaakt die zelf hun pensioen willen regelen. Ook is onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van pensioeninformatie in vacatures op vacaturebanken. De activiteiten gericht op het verkleinen van de witte vlek worden in 2024 voortgezet tot het FVP-budget is uitgeput.

Voorziening voortzettingsrecht pensioenopbouw

Op grond van de PSB-vroegpensioenregeling hadden deelnemers onder bepaalde voorwaarden recht op voortgezette opbouw van ouderdoms- en nabestaandenpensioen tijdens de vroegpensioenperiode. Bij ABP kunnen deelnemers niet tegelijkertijd een (vervroegde) pensioenuitkering ontvangen en pensioen opbouwen. CAO-partijen hebben daarom over het recht op voortzetting van de pensioenopbouw tijdens vervroegd pensioen nadere afspraken gemaakt die inhouden dat onder voorwaarden een storting van de werkgeverspremies plaatsvindt in de individuele ABP ExtraPensioenregeling. Deze storting vindt alleen plaats indien en voor zover de deelnemer aansluitend aan het huidige dienstverband met de SER daadwerkelijk met vervroegd pensioen gaat. Voor deze rechten is ten laste van het resultaat 2011 een voorziening gevormd. De voorziening wordt jaarlijks herberekend in verband met actueel gebruik en wijzigingen in de hoogte van de pensioenpremies.

Bij de bepaling van de hoogte van de voorziening wordt gebruik gemaakt van schattingen voor

- de kans dat betrokkenen in dienst zullen blijven bij de SER. Deze kans wordt op 100% gesteld;
- de kans dat betrokkenen ook daadwerkelijk eerder met pensioen zullen gaan dan de AOW-leeftijd. Op basis van ervaringscijfers is deze kans gesteld op 40%. Jaarlijks wordt getoetst of dit percentage nog accuraat is.

Het verloop van de voorziening in 2023 is als volgt:

Saldo op 1 januari 2023	72.055
Aanpassing op basis van bijstelling verwachting gebruik (SER)	(8.151)
Aanpassing op basis van bijstelling verwachting gebruik (StvdA)	(463)
Saldo op 31 december 2023	<u>63.441</u>

OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA (7)

De overige schulden en overlopende passiva hebben betrekking op:

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Reservering vakantietoeslag en vakantiedagen	1.742.951	1.693.935
Loonheffing en sociale premies	942.390	1.006.154
Pensioenpremies	229.935	214.940
Vooruitontvangen bijdrage IMVO	97.242	90.436
Omzetbelasting	81.259	64.365
Reservering accountantskosten (jaarrekening en subsidies)	54.450	39.688
Vooruitontvangen subsidies	0	56.114
Overige kortlopende schulden	314.107	241.659
	<u>3.462.334</u>	<u>3.407.291</u>

Alle opgenomen overige schulden hebben een looptijd van minder dan een jaar.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Op balansdatum heeft de SER de volgende niet in de balans opgenomen verplichtingen:

- Werkplekbeheer, inclusief werken 'in the cloud' en printfaciliteiten. De resterende looptijd is 7 maanden. De totale verplichting bedraagt 350.000 euro.
- Operational leasecontract inzake de lease auto van de voorzitter. De resterende looptijd is 32 maanden. De verplichting bedraagt 60.000 euro, waarvan 22.000 euro betrekking heeft op het boekjaar 2024.
- Voor het jaar 2024 zijn toezeggingen gedaan voor exploitatiesubsidies aan de Stichting voor de Arbeid (3/4e deel van de totale netto-lasten; begroot aandeel SER 1,2 miljoen euro) en de Stichting voor de Jaarverslaggeving (7/11e deel van het exploitatietekort; begroot aandeel SER: 305.000 euro).

Er zijn geen niet in de balans opgenomen rechten.

2.6 TOELICHTING OP ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

1 BATEN

1. Bijdrage uit AWf (8)

Op grond van de Wet op de Sociaal-Economische Raad (Wet op de SER) en de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv) wordt de SER sinds 2013 gefinancierd door middel van een jaarlijks te bepalen bijdrage uit het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf).

Voor 1 juli 2022 heeft de SER aan de minister van SZW aangegeven voor het jaar 2023 circa 17.600.000 euro nodig te hebben als bijdrage uit het AWf. De bijdrage is in twaalf gelijke maandelijkse termijnen ontvangen.

2. Overige baten (9)

	rekening 2023	begroting 2023	rekening 2022
Verhuur	1.194.183	928.000	945.261
Bijdrage ten behoeve van IMVO-convenanten	1.171.385	1.600.000	1.718.816
Subsidie Diversiteit in Bedrijf	779.268	710.000	536.001
Subsidie Activiteiten Topvrouwen	653.000	500.000	706.591
Interestbaten	245.299	-	-
Secretariaatsvergoeding Ombudsman Pensioenen	242.724	255.000	265.579
Secretariaatsvergoeding Raad voor de Toekomst	170.000	-	-
Secretariaatsvergoeding CKA	100.000	100.000	100.000
Omzet bedrijfsrestaurant	93.640	60.000	63.754
Dienstverlening Stichting van de Arbeid	75.623	85.000	93.296
Transitiecommissie pensioenen	18.468	-	-
Overige subsidies	-	-	65.006
Bijdrage Klimaatakkoord	-	-	387.000
Overige baten	894.434	610.000	961.741
Totaal	<u>5.638.024</u>	<u>4.848.000</u>	<u>5.843.045</u>

Verhuur

De opbrengst uit verhuur heeft voor het grootste deel betrekking op de verhuur van een deel van het SER-gebouw aan Stab, SWOV en enkele kleinere huurders, en voor het overige op de verhuur van vergaderruimte.

De huurprijzen worden jaarlijks geïndexeerd op basis van het consumentenprijsindexcijfer. Dat lag in 2023 fors hoger dan waarbij in de begroting is uitgegaan. Ook de doorbelaste servicekosten (met name schoonmaak en energie) liggen op een veel hoger niveau dan in de begroting is aangenomen. Hier tegenover staan ook fors hogere kosten in de rubriek 'Huisvestingskosten'.

Ook de inkomsten uit verhuur van vergaderzalen is hoger dan begroot; deze bevinden zich weer op het niveau van voor de Corona-crisis.

IMVO-convenanten

Sinds medio 2016 faciliteert de SER de totstandkoming van ongeveer tien convenanten voor internationaal MVO en ondersteunt de SER partijen bij de implementatie van de afspraken in de convenanten. Financiering vindt voor 80 procent plaats door het ministerie van Buitenlandse Zaken en het aan de convenanten deelnemende bedrijfsleven. 20 procent van de kosten worden door de SER gedragen. De looptijd van de afspraken met het ministerie van Buitenlandse Zaken is tot en met 2024. De subsidie ten behoeve van internationaal MVO valt lager uit omdat een aantal convenanten zijn afgelopen en doordat op sector overstijgend niveau minder kosten worden gemaakt waartegenover een lagere subsidie staat.

Subsidie Diversiteit in Bedrijf

Sinds 2020 wordt het project Diversiteit in Bedrijf voortgezet binnen de SER, op verzoek van het ministerie van SZW. De werkzaamheden zijn erop gericht om te zorgen dat nog meer organisaties

het Charter Diversiteit ondertekenen en diversiteit beter verankerd wordt bij de aangesloten organisaties. SZW heeft voor de eerste vier jaar een subsidie van maximaal 2,3 miljoen euro beschikbaar gesteld. Er wordt gewerkt aan een vervolg subsidie.

Subsidie Activiteiten Topvrouwen

De SER heeft in 2021 een nieuwe wettelijke taak gekregen inzake de monitoring van de ontwikkeling van het quotum vrouwen in de Top van het NL Bedrijfsleven. Hiertoe worden tools en procedures ontwikkeld waarvoor de SER een subsidie van OCW ontvangt. Een deel van de personele lasten blijft voor rekening van de SER. Door vertraging in het wetgevingstraject zijn een aantal activiteiten naar achteren doorgeschoven, waardoor de kosten en de daarmee samenhangende subsidie hoger uitvallen dan begroot.

Interestbaten

Sinds eind 2022 ontvangt de SER rente over het tegoed dat bij de Schatkist wordt aangehouden. Hiermee kon geen rekening worden gehouden bij het opstellen van de begroting voor 2023.

Secretariaatsvergoeding Ombudsman Pensioenen

De SER voert op gezamenlijk verzoek van de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars het secretariaat van de Ombudsman Pensioenen. De doorberekening van de personele kosten van de secretariaatsmedewerkers aan de Pensioenfederatie wordt hier verantwoord. Het secretariaat van de Ombudsman Pensioenen is met ingang van 1 januari 2024 ondergebracht bij het Geschilleninstituut Pensioenen, waardoor deze activiteit bij de SER eindigt per 31 december 2023.

Secretariaatsvergoeding Raad voor de Toekomst

Op verzoek van het ministerie van EZK voert de SER het secretariaat van de Raad voor de Toekomst. De hier verantwoorde vergoeding heeft betrekking op de tweede helft van 2022 en het jaar 2023. Met EZK vinden nog gesprekken plaats over de vergoeding vanaf 2024.

Secretariaatsvergoeding CKA

De SER ontvangt voor het voeren van het secretariaat van de Commissie Klachtenbehandeling Aanstellingskeuringen een financiering op lump-sum basis van het ministerie van SZW. Op basis van eerdere afspraken eindigde deze financiering op 30 september 2020. In 2021 zijn hernieuwde afspraken gemaakt met het ministerie over de financiering; op lump-sum basis ontvangt de SER in de periode 2021 - 2024 opnieuw jaarlijks een vergoeding van 100.000 euro.

Omzet bedrijfsrestaurant

De omzet bedrijfsrestaurant omvat zowel de contante verkopen in het personeelsrestaurant als de aan derden gefactureerde catering welke samenhangt met verhuur van vergaderzalen in het vergadercomplex van de SER.

Dienstverlening Stichting van de Arbeid

Door de stafafdelingen en facilitaire afdelingen van het SER-secretariaat worden werkzaamheden verricht ten behoeve van het secretariaat van de Stichting van de Arbeid. De kosten hiervan worden op basis van afspraken tussen de besturen van de SER en de Stichting van de Arbeid doorbelast.

Transitiecommissie pensioenen

Op verzoek van de minister van Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen voert de SER het secretariaat van de Transitiecommissie pensioenen. Jaarlijks worden achteraf de kosten in rekening gebracht. De verantwoorde kosten omvatten hoofdzakelijk het ontwikkelen van het reglement, werkprocessen, het onderhoud van de website en het voorbereiden op casussen. In 2023 zijn nog geen casussen aan de commissie voorgelegd. De Transitiecommissie heeft een financieel jaarverslag uitgebracht waarin de verantwoorde kosten exact gelijk zijn aan de hier verantwoorde opbrengsten ad. 18.468 euro.

Overige baten

Deze post omvat normaliter een aantal doorberekeningen van kosten voor de administratieve ondersteuning van de Landelijke Cliëntenraad, alsmede ontvangen presentiegelden voor deelname aan vergaderingen van externe commissies en besturen en ontvangen vergoedingen voor gehouden lezingen en geschreven artikelen door SER-medewerkers. In 2023 zijn in deze rubriek daarnaast

baten opgenomen die samenhangen met verschillende activiteiten die worden ondernomen vanuit het secretariaat van Diversiteit in Bedrijf; het opzetten en bemensen van diversiteitsdesks in twee grote steden, Diversity Day en bijdragen aan een onderzoek rondom Diversiteit van de Universiteit Utrecht.

Met financiële steun van de Goldschmeding Foundation werkt het SER-secretariaat sinds april 2022 aan het project 'Betekenisvolle dialoog in internationale ketens'. Dit onderzoek wordt grotendeels door GF gefinancierd.

Tot slot is in 2023 sprake geweest van enkele (deeltijds)detacheringen van medewerkers naar de ministeries van OCW, EZK en Financiën.

De activiteiten zijn voor een deel vanuit de bestaande personele capaciteit uitgevoerd, voor het overige is op tijdelijke basis extra menskracht aangetrokken.

2 LASTEN

1. Raads- en commissiewerk (10)

	rekening 2023	begroting 2023	rekening 2022
Vergadervergoedingen	736.295	675.000	777.601
Uitbesteed onderzoek en instrumentarium	378.174	400.000	571.390
Communicatiekosten	756.949	866.000	896.479
Overige raads- en commissiekosten	237.833	280.000	345.071
Totaal	<u>2.109.251</u>	<u>2.221.000</u>	<u>2.590.541</u>

Vergadervergoedingen

Leden van de raad en zijn commissies en werkgroepen ontvangen vergadervergoedingen voor het deelnemen aan vergaderingen. Het betreft vacatiegeld en een vergoeding voor reis- en verblijfkosten. Er geldt een standaardtarief van 410 euro voor vergaderingen van 1 tot maximaal 3 uur; voor kortere vergaderingen wordt 50% van het tarief toegekend, voor langere vergaderingen 150%. Commissievoorzitters ontvangen een extra vergoeding van 25% van het vacatiegeld. Bij vergaderingen in het kader van het overleg over consumentenvoorwaarden wordt alleen aan de (onafhankelijke) voorzitter een vergadervergoeding toegekend. Ten behoeve van de IMVO-convenanten worden geen vergadervergoedingen toegekend.

De specificatie is als volgt:

	rekening 2023	begroting 2023	rekening 2022
raad, dagelijks bestuur en kroonleden adviescommissies/ werkgroepen	279.628 456.667	210.000 415.000	217.405 560.196
Totaal vergadervergoedingen	<u>736.295</u>	<u>625.000</u>	<u>777.601</u>
<i>aantal vergaderingen</i>			
raad	9	9	6
dagelijks bestuur	19	11	13
kroonledenoverleg	11	10	12
adviescommissies/ werkgroepen	180	176	196
Totaal	<u>219</u>	<u>206</u>	<u>227</u>

Uitbesteed onderzoek en instrumentarium

Voor deze categorie is in de begroting een stelpost opgenomen. Van te voren valt vaak niet te voorzien of, en zo ja in welke mate, hiervan gebruik gemaakt zal worden.

In 2023 zijn met name de volgende kosten opgenomen:

Algemeen

Kosten voor de begeleiding van de transitie van het SER-secretariaat

Diversiteit in Bedrijf

Externe monitoring voortgang activiteiten DIB.

Topvrouwen

(Door)ontwikkeling van een online portal ten behoeve van de monitoring van het aantal vrouwen in de (sub)top van het Nederlandse bedrijfsleven en de ontwikkelingen daarin.

IMVO

Het onderhoud van digitale tools ten behoeve van diverse IMVO-convenanten in de implementatiefase.

Communicatiekosten

De post communicatiekosten bevat kosten van te organiseren congressen en bijeenkomsten, vervaardiging van audiovisuele middelen ten behoeve van adviestrajecten, vervaardiging van publicaties en vertalingen rondom de core-business van de SER, aanpassingen aan de websites van de SER alsmede de in te zetten dialoogwerkvormen ten behoeve van de adviestrajecten. Deels betreft dit een stelpost; het is immers nog niet bekend in welke projecten en op wat voor wijze van deze (dialoog)werkvormen gebruik gemaakt zal worden. De post laat een onderbesteding zien; er zijn minder congressen en bijeenkomsten georganiseerd dan begroot.

Overige raads- en commissiekosten

De post overige raads- en commissiekosten bevat met name kosten van de inzet van externe voorzitters en leden van monitorings- en geschillencommissies voor de IMVO-convenanten. Voor een deel hebben de Overige Raads- en commissiekosten het karakter van een stelpost, aangezien van te voren niet goed valt in te schatten of en zo ja voor welke bedragen hiervan gebruik gemaakt zal worden.

2. Personeelskosten (11)

Personeelsformatie secretariaat

Afdeling/ directie	formatie per ultimo 2023	begroting 2023	formatie per ultimo 2022
Algemeen secretariaat en stafafdelingen	39	34	34
Beleidsprogramma's	88	94	89
Facilitair Bedrijf	19	20	20
Totaal formatie SER	<u>146</u>	<u>148</u>	<u>143</u>

De formatie per ultimo 2023 omvat de medewerkers waarmee de SER een tijdelijk of vast dienstverband heeft afgesloten. De formatie per ultimo 2023 ligt in totaal iets onder de begrote formatie.

Door de herstructurering van het SER-secretariaat hebben enkele verschuivingen plaatsgevonden van Beleid naar Staf.

Alle medewerkers zijn werkzaam binnen Nederland.

Personeelskosten

Voor een organisatie als de SER zijn de medewerkers de belangrijkste 'asset'. De personeelskosten vormen met ongeveer 16,5 miljoen euro circa 68% van de totale lasten.

Het SER-secretariaat omvat niet alleen medewerkers werkzaam voor de SER zelf, maar ook medewerkers die werkzaam zijn voor derden zoals de Stichting van de Arbeid en de Landelijke Cliëntenraad. Voor deze laatste is de SER in formele zin werkgever, maar niet in materiële zin. Onderstaand overzicht geeft inzicht in de totale personeelskosten van de SER als werkgever en het deel daarvan dat wordt doorberekend aan de genoemde derden.

	2023
Totale personeelskosten van de SER als werkgever	18.070.686
Doorbelast aan StvdA en LCR	1.577.167
Personeelskosten ten laste van exploitatie SER	<u>16.493.519</u>

De specificatie van de personeelskosten is als volgt:

	rekening 2023	begroting 2023	rekening 2022
Salarissen	11.096.992	11.145.000	10.282.205
Pensioenpremies	1.712.291	1.790.000	1.719.432
Sociale Lasten	1.674.312	1.627.000	1.546.362
Detachering/inhuur	1.204.890	1.200.000	1.518.751
Overige personeelskosten	805.034	750.000	781.366
Totaal	<u>16.493.519</u>	<u>16.512.000</u>	<u>15.848.116</u>

De jaarrekeningposten salarissen, pensioenpremies en sociale lasten hebben betrekking op de personeelsleden van de SER alsmede de voorzitter.

De personeelskosten als geheel komen nagenoeg uit op het begrote bedrag.

Begin 2023 is de gewijzigde organisatiestructuur van het SER-secretariaat doorgevoerd, waarbij er een driehoofdige directie is (Algemeen Secretaris/directeur, Directeur Beleid en Directeur Staf) en wordt er gewerkt in vijf themagerichte programma's in plaats van de voorheen gebruikelijke vier directies. In verband met deze nieuwe wijzigingen zijn enkele vacatures pas in de tweede helft van het jaar opgevuld.

Salarissen

De salarissen zijn per 1 januari 2023 met 3,4% verhoogd op grond van cao-afspraken. De post salarissen valt iets lager uit dan begroot. De verschil valt voor het grootste deel te verklaren door enerzijds aanhouden van vacatures en anderzijds een grotere cao-stijging dan begroot.

Pensioenpremies

De pensioenregeling voor het personeel van de SER valt onder het Nederlandse pensioenstelsel en wordt gefinancierd door afdrachten aan een bedrijfstakpensioenfonds (ABP). De opbouw van de pensioenaanspraken wordt steeds in het betreffende kalenderjaar gefinancierd door middel van (tenminste) kostendekkende premiebetalingen. De pensioenregeling betreft een middelloonregeling met – voor zowel actieve als inactieve deelnemers (slapers en gepensioneerden) - voorwaardelijke toeslagverlening. De toeslagverlening is afhankelijk van het beleggingsrendement.

De dekkingsgraad van het pensioenfonds bedroeg ultimo 2023 110,5%.

De pensioenlasten komen lager uit dan het begrote bedrag als gevolg van iets lagere premiepercentages dan verwacht werd tijdens het opstellen van de begroting.

Sociale Lasten

De sociale lasten komen iets hoger uit dan begroot. Het maximum dagloon, waarover de sociale premies worden berekend is als gevolg van de hoge inflatie sterker gestegen dan bij het opstellen van de begroting is aangenomen.

Overige personeelskosten

De belangrijkste posten in deze subrubriek zijn de opleidingskosten, reiskostenvergoeding woon/werk, de werkgeversbijdrage aan de septemberregeling en de vergoeding ziektekostenverzekering.

Voor thuiswerken wordt een vergoeding per dag verstrekt conform de richtlijnen van het NIBUD. Deze subrubriek laat een overschrijding van de begroting zien, welke voornamelijk samenhangt met de gewijzigde organisatiestructuur. (Assessments voor directieleden en programmaleiders alsmede individuele en collectieve begeleiding van personeelsleden.)

WNT

De vergoedingen van de voorzitter en de algemeen secretaris zijn opgenomen in de personeelskosten. De vergoeding van de voorzitter is bij verordening geregeld en is gebaseerd op de bezoldigingsregeling voor een minister.

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is op de SER van toepassing. Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor de Sociaal-Economische Raad is € 223.000 (het algemene bezoldigingsmaximum). Met het oog op deze wet worden de volgende gegevens verstrekt, conform het verantwoordingsmodel van het ministerie van Binnenlandse Zaken:

Verantwoording conform tabel 1a

	2023	2022
Naam	K. Putters	
Functie	voorzitter	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-1 t/m 31-12	16-9 t/m 31-12
Dienstbetrekking?	ja	ja
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	200.022	56.188
Beloningen betaalbaar op termijn	22.949	7.128
<i>Subtotaal</i>	<u>222.971</u>	<u>63.316</u>
Af: onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	<u>222.971</u>	<u>63.316</u>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	<u>223.000</u>	<u>63.321</u>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
	2023	2022

		J. Prins	
		algemeen secretaris	
		1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
		ja	ja
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,00	1,00
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		166.884	158.379
Beloningen betaalbaar op termijn		22.853	23.357
<i>Subtotaal</i>		<u>189.737</u>	<u>181.736</u>
Af: onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging		<u><u>189.737</u></u>	<u><u>181.736</u></u>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		<u><u>223.000</u></u>	<u><u>216.000</u></u>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.	n.v.t.
		<u>2023</u>	<u>2022</u>
Naam		A.I. van Selm	
Functie		directeur beleid	
Aanvang en einde functievervulling in 2023		1-1 t/m 31-12	
Dienstbetrekking?		ja	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,00	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		143.336	
Beloningen betaalbaar op termijn		22.705	
<i>Subtotaal</i>		<u>166.041</u>	
Af: onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		n.v.t.	
Totale bezoldiging		<u><u>166.041</u></u>	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		<u><u>223.000</u></u>	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.	
		<u>2023</u>	<u>2022</u>
Naam		K.M.M.E. Keybets	
Functie		directeur staf	
Aanvang en einde functievervulling in 2023		1-1 t/m 31-12	
Dienstbetrekking?		ja	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,00	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		134.473	
Beloningen betaalbaar op termijn		22.654	
<i>Subtotaal</i>		<u>157.127</u>	
Af: onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		n.v.t.	
Totale bezoldiging		<u><u>157.127</u></u>	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		<u><u>223.000</u></u>	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.	

Verantwoording conform tabel 1d

<u>Naam topfunctionaris</u>	<u>Functie</u>
mr. I.D. Thijssen	Plaatsvervangend voorzitter
A. Elzinga	Plaatsvervangend voorzitter

De leden van het dagelijks bestuur ontvangen geen bezoldiging voor hun bestuurslidmaatschap. Wel ontvangen zij vacatiegelden voor hun deelname aan vergaderingen.

Naast de hiervoor vermelde topfunctionarissen zijn er geen andere functionarissen die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden.

3. Huisvestingskosten (12)

	<u>rekening 2023</u>	<u>begroting 2023</u>	<u>rekening 2022</u>
Afschrijving gebouw	633.302	660.000	639.310
Electriciteit, gas, water	599.143	500.000	292.430
Onderhoud gebouw	355.095	300.000	266.985
Schoonhouden gebouw	315.464	300.000	285.559
Belastingen en verzekeringen	141.536	115.000	114.701
Beveiliging/bewaking	105.686	102.000	101.601
Totaal	<u>2.150.226</u>	<u>1.977.000</u>	<u>1.700.586</u>

Afschrijving gebouw

Het SER-pand inclusief renovaties en verbouwingen is gefinancierd met eigen vermogen, in een aparte categorie 'Vermogen in gebouw'. De afschrijvingskosten op het pand en de renovatie worden door middel van de resultaatverdeling ten laste van de desbetreffende vermogenscomponent gebracht.

De afschrijvingskosten liggen op een iets lager niveau dan begroot. Enkele in 2023 begrote investeringen in het gebouw zijn doorgeschoven naar 2024, waardoor de afschrijvingen pas vanaf 2024 in de kosten worden verantwoord.

Elektriciteit, gas, water

De kosten van elektriciteit en stadsverwarming zijn boven de begroting uitgekomen. Dit is volledig te verklaren doordat de prijzen van energie door de energiecrisis veel sterker zijn gestegen dan is aangenomen bij het opstellen van de begroting. Wel is het verbruik van energie iets lager dan voorheen door energiebesparende maatregelen.

Voor 2024 worden weer iets lagere energieprijzen verwacht.

Onderhoud gebouw

In de subrubriek onderhoud gebouw zijn kosten opgenomen voor advisering over de toekomstige huisvesting van de SER. Deze kosten waren als stelpost begroot onder de Bureaukosten (Diensten/advisering door derden) maar passen beter in de rubriek Huisvestingskosten. De vergelijkende cijfers van de begroting zijn hierop aangepast. De kosten vallen hoger uit dan begroot; er worden meer scenarios doorgerekend dan aanvankelijk is bedacht. Ook de kosten van noodzakelijk incidenteel onderhoud aan het gebouw vallen wat hoger uit dan begroot.

Schoonhouden gebouw

De leverancier van schoonmaakdiensten van het SER-gebouw heeft in 2023 een grotere prijsstijging doorgevoerd als gevolg van de hoge inflatie dan waar bij het opstellen van de begroting rekening mee is gehouden.

Belastingen en verzekeringen

De gemeente Den Haag heeft de tarieven van de OZB in 2023 fors verhoogd, wat leidt tot een stijging van de kosten in deze subrubriek.

4. Bureaunkosten (13)

	rekening 2023	begroting 2023	rekening 2022
ICT	1.028.780	984.000	954.868
Afschrijving en onderhoud inventaris	180.346	220.000	216.854
Documentatiekosten	181.143	185.000	161.376
Diensten/advisering door derden	186.321	150.000	156.254
Inkopen bedrijfsrestaurant	170.217	110.000	124.234
Print- kopie- en portokosten	102.234	85.000	100.559
Overige bureaunkosten	14.880	15.000	22.755
Totaal	<u>1.863.921</u>	<u>1.749.000</u>	<u>1.736.900</u>

ICT

De SER werkt 'in the cloud' waardoor ICT als dienst extern wordt afgenomen. Maandelijks wordt het feitelijk aantal in gebruik zijnde werkplekken in rekening gebracht. In de kosten van ICT zijn mede begrepen de afschrijvingskosten op de telefooncentrale en mobiele telefoons (30.959 euro), hardware (1.530 euro) en software (15.181 euro). Tevens zijn in de kosten van ICT begrepen de kosten van hosting van de websites van de SER, de bedrijfscommissies, de CKA, de vluchtelingenwerkwijzer, de leidraad 'veilig werken met stoffen op de werkplek' en topvrouwen.

Afschrijving en onderhoud inventaris

Onder de post Afschrijving en onderhoud inventaris worden de kosten verantwoord welke verband houden met afschrijvingskosten op inventaris (61.579 euro) en machines en installaties (67.008 euro) alsmede kleine aanschaffingen inventaris en kunst, verzekeringen en onderhoud.

Documentatiekosten

Onder documentatiekosten zijn begrepen de kosten van (digitale) abonnementen op tijdschriften en kranten alsmede de aanschaf van boeken en naslagwerken.

Diensten/advisering door derden

De post diensten/advisering door derden is een stelpost. Van te voren valt vaak niet te voorzien of, en zo ja, in welke mate, hiervan gebruik gemaakt zal worden. De post dient ter dekking van kosten uit hoofde van externe advisering omtrent onder andere personeelsbeleid, administratieve organisatie en de begeleiding van (Europese) aanbestedingstrajecten alsmede de accountantskosten ten behoeve van de controle van de jaarrekening.

De post laat een beperkte overschrijding van de begroting zien, onder andere door aanvullende kosten van accountantscontrole voor enkele van de subsidiabele activiteiten.

Inkopen bedrijfsrestaurant

Onder de inkopen bedrijfsrestaurant vallen zowel de inkopen welke zijn bedoeld voor verkoop in het personeelsrestaurant als de inkoop ten behoeve van de catering van vergaderingen waar tegenover geen opbrengst staat. De inkopen vallen hoger uit dan begroot, wat samenhangt met de toegenomen activiteiten in het vergadercomplex ten behoeve van de commissie- en werkgroepvergaderingen, alsmede hogere prijzen voor de in te kopen ingrediënten.

5. Subsidies (14)

Binnen het kader van zijn taakopdracht op grond van de Wet op de SER kan de SER besluiten tot financiering of medefinanciering van bepaalde activiteiten of organisaties. De SER verstrekt uit dien hoofde exploitatiesubsidies aan de Stichting van de Arbeid, de provinciale SER'en en de Raad voor de Jaarverslaggeving. Op subsidieverstrekingen van de SER is het Subsidiebesluit SER van 19 december 2003 alsmede titel 4.2 (in het bijzonder 4.2.8) van de Awb van toepassing.

De specificatie van de subsidies is als volgt:

	rekening 2023	begroting 2023	rekening 2022
Stichting van de Arbeid	1.073.259	1.100.000	1.044.882
Provinciale SER'en	303.830	300.000	315.037
Stichting voor de Jaarverslaggeving	206.700	300.000	199.719
Totaal	<u>1.583.789</u>	<u>1.700.000</u>	<u>1.559.638</u>

Stichting van de Arbeid

Gezien de onderlinge verbondenheid en taakverdeling heeft de SER vanaf zijn oprichting bijgedragen in de financiering van de Stichting van de Arbeid. Op basis van afspraken tussen de besturen van de SER en de Stichting van de Arbeid (herzien in 2018) financiert de SER 75% van het exploitatietekort van de Stichting van de Arbeid.

De begroting wordt jaarlijks vooraf aan de SER voorgelegd in het kader van de subsidieaanvraag. De jaarrekening wordt jaarlijks aan de SER voorgelegd in het kader van de subsidievaststelling door de SER.

De subsidiabele kosten vallen lager uit dan begroot, met name doordat geen gebruik is gemaakt van de stelpost Onderzoek.

Provinciale SER'en

Eind 2023 waren er in Nederland vier provinciale overleg- en adviesorganen op sociaal-economisch terrein. De raden zijn overwegend samengesteld uit vertegenwoordigers van ondernemers- en werknemersorganisaties. Ze worden gefinancierd uit bijdragen van de SER en de provincies. In het kader van de subsidierelatie tussen de SER en de provinciale SER'en vindt tweejaarlijks een evaluatie plaats. De bijdrage aan de provinciale SER'en is vastgesteld op 2/3 van het exploitatiesaldo met een maximum van 100.000 euro per orgaan.

Stichting voor de Jaarverslaggeving

De Stichting voor de Jaarverslaggeving is opgericht door sociale partners en de Orde Nederlands Instituut voor Registeraccountants (NIVRA). De Stichting voor de Jaarverslaggeving heeft ten doel de kwaliteit van de externe verslaggeving, in het bijzonder de jaarrekening, te bevorderen. Zij tracht dit doel te bereiken door onder meer het opstellen en publiceren van "Richtlijnen voor de jaarverslaggeving".

De SER financiert 7/11e deel van het exploitatietekort van de Stichting voor de Jaarverslaggeving. Het resterende deel van het exploitatietekort wordt gedragen door de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) en Eumedion. De begroting wordt jaarlijks vooraf aan de SER voorgelegd in het kader van de subsidieaanvraag. De jaarrekening wordt jaarlijks aan de SER voorgelegd in het kader van de subsidievaststelling door de SER.

Door enerzijds lagere uitbetaalde vacatiegelden en anderzijds hogere auteursrechtenvergoedingen op de uitgave van de '*Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving*' dan verwacht blijft de gevraagde subsidie door de Stichting achter bij de begroting.

2.7 TOELICHTING ONTTREKKING BESTEMMINGSRESERVE MEDEZEGGENSCHAP

De SER voerde in het verleden op grond van de Wet op de ondernemingsraden (Wor) een wettelijke taak uit: het opleggen van een heffing aan ondernemers die verplicht zijn een ondernemingsraad in te stellen. De heffing was bestemd voor de bevordering van scholing en vorming van ondernemingsraadleden. Hiertoe voerde de stichting Gemeenschappelijk Begeleidingsinstituut Ondernemingsraden (GBIO) een subsidieregeling uit. De Wor is met ingang van 1 januari 2013 gewijzigd waardoor de bevordering van scholing niet meer door GBIO wordt gesubsidieerd. De resterende middelen uit de Wor-heffing worden met ingang van 2013 door de SER aangewend voor de bevordering van de medezeggenschap, onder meer voor de nieuwe taken van de SER die voortvloeien uit de gewijzigde WOR. De minister van SZW heeft hiermee ingestemd. De middelen worden zodoende benut voor hetzelfde doel als waarvoor ze zijn geïnd. De SER dient jaarlijks verantwoording af te leggen over de aanwending van dit resterend vermogen. Deze verantwoording wordt afgelegd als toelichting op de resultaatbestemming. In het boekjaar 2023 is het laatste bedrag aan deze bestemmingsreserve onttrokken. Het saldo is hiermee volledig aangewend.

De onttrekking aan deze vermogenscomponent is als volgt te specificeren:

	rekening 2023	begroting 2023	rekening 2022
Personele kosten	7.715	15.000	222.860
Programmakosten	7.148	15.000	21.362
	<u>14.863</u>	<u>30.000</u>	<u>244.222</u>

Ten tijde van het opstellen van de begroting voor 2023 werd verwacht dat het saldo van de bestemmingsreserve eind 2022 nog circa 30.000 euro zou bedragen. Door wat hogere uitgaven aan programmakosten in de tweede helft van 2022 alsmede een hoger dan verwachte cao-stijging van de loonkosten van de SER was het saldo eind 2022 circa 15.000 euro. Dit bedrag is in 2023 volledig aan de bestemmingsreserve onttrokken, waardoor deze reserve geheel is besteed.

De onttrekkingen over 2023 zijn als volgt toe te lichten:

Personele kosten

Onder de personele kosten zijn de kosten begrepen van SER-medewerkers die zich bezig houden met de extra medezeggenschapstaken. De totale kosten hebben, in lijn met voorgaande jaren, circa 220.000 euro bedragen. Doordat de bestemmingsreserve in 2023 volledig is besteed, is slechts 7.715 euro ten laste van de reserve gebracht.

Programmakosten

In 2023 zijn de volgende specifieke kosten ten laste van deze post gebracht:

Actualisatie tool OR-reglementen op de website van de SER

De SER heeft opdracht verstrekt om de tool Voorbeeldreglement op de SER-website te actualiseren.

2.8 TER INFORMATIE: KOSTEN TEN BEHOEVE VAN IMVO-CONVENANTEN

In de jaarrekening 2023 zijn op diverse plaatsen kosten opgenomen ten behoeve van de IMVO-convenanten. Ten behoeve van de af te leggen verantwoording aan het ministerie van BuZa zijn deze hier gerecapituleerd:

	rekening 2023	begroting 2023	rekening 2022
Raads- en commissiekosten	197.552	325.000	258.742
Personeelskosten	1.118.041	1.525.000	1.749.818
Bureaunkosten	78.804	75.000	72.071
Overige kosten	76.543	75.000	67.888
Totaal kosten	<u>1.470.940</u>	<u>2.000.000</u>	<u>2.148.519</u>
Bijdragen			
Ministerie BuZa	798.561	1.600.000	1.324.572
Bijdragen branches	378.191		394.244
SER (volgens afspraak 20%)	294.188	400.000	429.703
Totaal bijdragen	<u>1.470.940</u>	<u>2.000.000</u>	<u>2.148.519</u>

Raads- en commissiekosten

Hieronder vallen de kosten van externe voorzitters en uitbesteed onderzoek/ instrumentarium ten behoeve van de convenanten alsmede communicatie (website, publicaties, organisatie congressen e.d.) In 2023 hebben minder congressen e.d. plaatsgevonden dan begroot.

Personeelskosten

Onder de personeelskosten zijn zowel medewerkers in (tijdelijke) dienst van de SER begrepen, als inhuur via detacheringen. Ook financiële en HR-ondersteuning zijn hier verantwoord.

Bureaunkosten

De bureaunkosten bevatten met name de kosten van ICT van de medewerkers.

Overige kosten

Onder de overige kosten vallen met name de beschikbaarstelling van vergader- en conferentieruimten alsmede doorberekende huisvestingskosten.

2.9 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

In de periode vanaf 1 januari 2024 tot en met het opstellen en vaststellen van de jaarrekening over 2023 hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan met gevolgen voor de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023.

Den Haag, 26 maart 2024

Origineel getekend door

A. Elzinga
Vice-voorzitter

Origineel getekend door

mr. J. Prins MA
Algemeen Secretaris

3. OVERIGE GEGEVENS

---

3. OVERIGE GEGEVENS

3.1 Wettelijke bepaling omtrent de resultaatbestemming

Op grond van artikel 51 van de Wet op de SER is het dagelijks bestuur belast met het beheer van het vermogen en heeft op basis daarvan de *bestemming van het saldo van baten en lasten* bepaald zoals opgenomen op bladzijde 23 van dit financieel jaarverslag.

3.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. is opgenomen op de volgende bladzijden.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het dagelijks bestuur en de leden van de Sociaal-Economische Raad

---

Verklaring over de jaarrekening 2023

Ons oordeel

Naar ons oordeel:

- geeft de jaarrekening van Sociaal-Economische Raad ('de SER') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de SER op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 640) en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering topinkomens ('WNT'); en
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde middelen over 2023, in alle van materieel belang zijnde aspecten, rechtmatig verkregen en besteed, in overeenstemming met de Wet op de SER en de nadere duiding zoals opgenomen in paragraaf 2.4.2 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening onder kop 'reikwijdte rechtmatigheid'.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023 van de SER te Den Haag gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de staat van baten en lasten over 2023; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is RJ 640 en de bepalingen bij en krachtens de WNT.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2023, de Wet op de SER en de nadere duiding zoals opgenomen in paragraaf 2.4.2 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening onder kop 'reikwijdte rechtmatigheid' vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

NLE00023952.1.1

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeed bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Sociaal-Economische Raad zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, en of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen andere informatie

---

Het financieel jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het financieel jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 640 is vereist voor het bestuursverslag.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ 640.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

---

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en de leden van de Raad voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 640 en de bepalingen bij en krachtens de WNT;
- de rechtmatige verkrijging en besteding van de in de jaarrekening verantwoorde middelen. Rechtmatige verkrijging en besteding betekent in overeenstemming met de Wet op de SER en de nadere duiding zoals opgenomen in paragraaf 2.4.2 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening onder kop 'reikwijdte rechtmatigheid'; en
- een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de SER in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de SER te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de SER haar activiteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De leden van de Raad zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de SER.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid en is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de controlestandaarden is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer hier sprake van is.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 26 maart 2024
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. M. Gaasterland RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2023 van Sociaal-Economische Raad

---

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2023, de Wet op de SER en de nadere duiding zoals opgenomen in paragraaf 2.4.2 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening onder kop 'reikwijdte rechtmatigheid' vallen, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de SER.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de SER haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de leden van de Raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.